

inDiscutible

GUIA DE TREBALL

SOBRE LA SEXUALITAT I LA PREVENCIÓ DE L'ABÚS SEXUAL A PERSONES AMB DISCAPACITATS

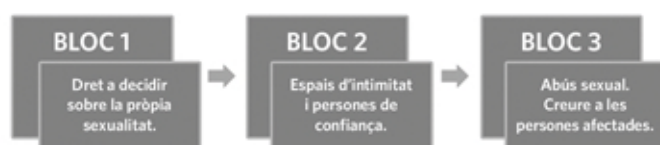

Què és aquesta Guia?

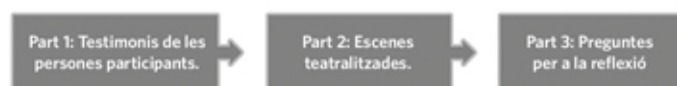
Aquesta guia pretén ser una eina complementària al visionat i anàlisi del vídeo inDISCutable que serveixi a professionals, familiars i persones amb discapacitats per reflexionar i aprendre sobre la sexualitat i la prevenció de l'abús sexual en aquest col·lectiu.

1. Com utilitzar el vídeo inDISCutable? Quina estructura té?

- El vídeo es pot veure complet o per blocs.
- Comença amb una Presentació de les entitats participants, del projecte, del mètode utilitzat i algunes opinions generals de familiars, persones amb discapacitat i professionals.
- El visionat de la Presentació es pot fer de forma independent o bé abans de visionar cada bloc.
- Hi ha tres blocs. Cada bloc és una unitat de continguts que es pot utilitzar de forma independent de les altres.

- Cada bloc consta de tres parts. Es pot anar parant el vídeo per anar treballant amb el grup a mesura que s'avança amb el contingut.

2. Facilitadors per a la reflexió i l'aprenentatge

PRESENTACIÓ

- En la Presentació s'explica què és la Fundació Pere Mitjans, la Fundació Vicki Bernadet, què és la metodologia de l'Aprenentatge Servei i com va sorgir la idea de realització d'aquest projecte. També donen la seva opinió general professionals, un familiar i una persona amb discapacitat.
- En funció de les necessitats de cada col·lectiu serà útil explicar cada pregunta abans de veure cada resposta per facilitar la seva comprensió.
- Guia de preguntes:

Clara Clos: Què és la Fundació Pere Mitjans?

Mª Angels Mercè: Les persones amb discapacitat, tenen oportunitats per relacionar-se amb altres?

Montse Sánchez: Com es tracta la prevenció de l'abús sexual?

Vicki Bernadet: D'on ha sorgit el projecte Aprenentatge i Acció i el vídeo inDISCutable?

Roser Batlle: Què és la metodologia Aprenentatge Servei?

Laia Alamy: Què és el programa PAD de la Fundació Vicki Bernadet?

Nelson Jara: Què t'ha aportat aquest projecte?

Santi Nieto: T'agrada que et diguin què has de fer amb la parella?

Esteban Díaz: Com creus que es tracta el tema de la sexualitat de les persones amb discapacitat?

PRIMER BLOC: Dret a decidir sobre la pròpia sexualitat

Conceptes i aspectes bàsics treballats en el bloc:

Sexualitat

La sexualitat està present durant tota la vida. Inclou sexe, erotisme, plaer, identitat de gènere, orientació sexual, intimitat, vincles afectius, l'amor i la reproducció (adaptació OMS, 2002).

Sexe

Conjunt de les peculiaritats bioquímiques, fisiològiques i orgàniques que divideixen els individus d'una espècie en mascles i femelles.

Relacions sexuals i/o conductes sexuals

Conjunt d'activitats i conductes que es realitzen amb la finalitat de donar o rebre plaer sexual. Socialment s'utilitza el mot sexe per referir-se a relacions sexuals.

Dret a decidir sobre la pròpia sexualitat

Les relacions afectives i sexuals són una manifestació del dret a la llibertat i del lliure desenvolupament de cada persona, tingui o no limitada la capacitat legal d'obrar. Es un dret personalíssim (dret que és inherent a la persona i que, essent intransmissible, s'extingeix amb la mort). Així es desprèn de la Convenció sobre els Drets de les persones amb discapacitat. Garantir els drets de les persones amb discapacitat és un deure dels professionals i els seus representants legals. La sexualitat ha de ser viscuda sempre de forma lliure, plena i consentida.

Bibliografia recomanada: *Diversitat funcional, afectivitat i sexualitat*. Grup de Reflexió d'Ètica Aplicada del Consorci de Serveis Socials de Barcelona.

Fer realitat els propis somnis

Es tracta de reflexionar sobre l'oportunitat de les persones amb discapacitats de tenir somnis i projectes de futur, que siguin tinguts en compte, avaluar les capacitats i necessitats de suports professionals o altres necessaris per dur-los a terme i la possibilitat de fer-los realitat.

Dificultats detectades sobre la sexualitat de les persones amb discapacitat i que sorgeixen en el vídeo. Es pot tractar cadascuna i anomenar-n'he i discutir-n'he altres

- a) La sexualitat es considera un tabú i per tant és un tema difícil de parlar i tractar.
- b) Sovint les famílies perceben la sexualitat dels seus fills o familiars amb discapacitat com un problema.
- c) Sovint les famílies i/o professionals decideixen i prenen decisions sobre la sexualitat de les persones amb discapacitat sense tenir-les en compte.

- d) Si parlo de sexualitat amb la persona amb discapacitats l'incito a tenir activitat sexual?
- e) Si la persona té alguna experiència sexual, després pot repetir-ho amb qualsevol, abusant d'altres?
- f) Les persones amb discapacitat creuen erròniament que han de demanar permís al tutor legal o als familiars per tenir parella, per tenir relacions sexuals.
- g) De vegades els professionals, referents o familiars projecten les seves creences i necessitats enlloc de detectar els desitjos i necessitats de les persones.

ESCENA: Perquè el meu germà pot viure amb la seva parella i jo no?

L'Ariadna i en Xavi han preparat un berenar a casa d'en Xavi per comunicar als seus familiars el seu desig de viure junts. Participen a la trobada l'Ariadna i la seva parella, en Xavi, el pare d'en Xavi i la tieta de l'Ariadna. La parella anuncia que volen viure junts. Els familiars es posen molt contents amb la notícia.

L'Ariadna i en Xavi fan una festa per celebrar que van a viure junts, amb familiars i amics. En Xavi té un germà amb discapacitat, en Biel. En Biel i la Mariona viuen en un habitatge d'una entitat amb més companys. Han convidat al pare d'en Biel i la tutora de la Mariona per comunicar-los el desig de compartir habitatge com a parella.

El pare d'en Biel i en Xavi no es posen contents amb la notícia i la tutora de la Mariona tampoc. Mostren la seva preocupació i expressen dificultats.

En Biel i la Mariona fan una festa, amb familiars i amics, per celebrar que van a viure junts, a la mateixa habitació. Van uns dies de viatge, amb el suport d'una altra persona, per celebrar-ho.

Preguntes per a la reflexió

A partir del visionat de l'escena i les diferents intervencions es plantegen un seguit de preguntes amb la intenció que serveixin pel debat i la reflexió conjunta.

SEGON BLOC: Espais d'intimitat i persones de confiança.

Conceptes i aspectes bàsics treballats en el bloc:

Espais d'intimitat

La idea és reflexionar sobre quins espais tenen les persones amb discapacitat per poder estar amb les seves parelles ja sigui al carrer (anar a passejar, prendre quelcom, anar al cine) així com en espais tancats (tant per estar sols i xerrar, ... com per a mantenir relacions sexuals)

Persones de confiança

Expressió que s'aplica a les persones en les quals es pot confiar. Persona amb una actitud amable, assertiva, discreta i pròxima amb la que es pot compartir quelcom per la seguretat que ens ofereix i que ens pots ajudar en cas de necessitat.

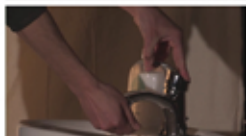
ESCENA: I nosaltres, on anem?

ESCENA 1 ...a un parc?

En Fabià i la Paquita són una parella que tenen ganes de tenir relacions sexuals i no disposen d'un espai tancat d'intimitat.

Un dia en un parc comencen a tocar-se i la gent els mira, els diuen que no és el lloc adequat.

ESCENA 2 ...a un lavabo?

Hi ha tres persones en un lavabo públic.

Una de les persones s'està rentant les mans, una altra està al wc i una altra es masturba.

Li diuen que no es el lloc adequat.

ESCENA 3 ...a una habitació compartida?

L'Enric i en Cristian són una parella que comparteixen habitació amb la Coral. Es comencen a fer carícies i la companya d'habitació els diu que no és el lloc adequat.

Preguntes per a la reflexió

A partir del visionat de l'escena i les diferents intervencions es plantegen un seguit de preguntes amb la intenció que serveixin pel debat i la reflexió conjunta.

TERCER BLOC: Abús sexual. Creure a les persones afectades.

Activitat de " les Titelles" (apareix a l'inici del bloc)

Consisteix en fer interaccionar dues persones, una fa bellugar l'altre com si fos una titella.

Objectiu: Experimentar com ens sentim quan una persona respecta els nostres límits i la nostra voluntat.

Experimentar la diferència que hi ha quan una persona pressiona per a fer quelcom que jo no vull.

Conceptes i aspectes bàsics treballats en el bloc:

Abús sexual

Els abusos sexuals són un **tipus de maltractament** i es donen quan una persona vulnerable és utilitzada per satisfer els desitjos sexuals d'una altra ja sigui **presenciant o participant en activitats sexuals** que no entén, no ha consentit, no n'és conscient o capaç d'avaluar les diverses opcions (danys i beneficis).

Es considera abús sexual qualsevol tipus de tocament, carícia, penetració (oral, anal o vaginal), obligar a presenciar activitats sexuals, utilitzar-la per a la producció de pornografia i, a través d'internet fer demandes, coacció sexual, pressió sexual, assetjament, exposició de contingut sexual.

Aquestes conductes es consideren abús quan van acompanyades de: l'ús de la força, l'amenaça, la pressió, l'autoritat o l'engany i quan existeix una relació de dependència entre una i altra persona.

Creure a les persones afectades

Donat que les situacions d'abús sexual impliquen una relació de poder entre les persones i la majoria d'elles es donen en l'àmbit intrafamiliar, la víctima tendeix a silenciar el maltractament que està patint. Fins i tot, hem de tenir en compte com molts cops la víctima pot no tenir consciència de ser-ne. És molt important doncs que l'entorn tingui una actitud d'escolta activa i, que en cas que la persona amb discapacitat expressi d'una manera o altra alguna vivència relacionada amb la sexualitat se la cregui, i no se li tregui importància. Si l'entorn no ho escolta o no la creu és molt probable que no ho torni a expressar, perquè no se la creu.

Creure a les persones és, evidentment, bàsic per detectar, prevenir, aturar situacions d'abús sexual així com minimitzar les conseqüències que interfereixen en el correcte desenvolupament psico-bio-social de la persona afectada.

Persones afectades

Tota aquella persona relacionada d'una manera o altra amb una situació d'abús sexual (víctima, persona agressora, familiar, professional,...).

ESCENA: Gràcies per creure'm

L'Oriol i la Júlia s'estimen. Tenen ganes de tenir relacions sexuals. Un dia es troben a casa l'Oriol però al començar a fer-se carícies la Júlia para, s'aixeca i li diu a l'Oriol que no pot continuar.

Es troben tres persones:

- La Maria (amb samarreta verda) que no qüestiona que la Júlia va patir un abús sexual, relaciona conductes i possibles indicadors i sap com tractar-ho.

- En Víctor (amb samarreta groga) que qüestiona i té dubtes en relació a la credibilitat de l'abús sexual patit per la Júlia.
- En Pau (amb samarreta vermella) que al principi no creu que la Júlia hagués patit un abús. Veu en ella conductes com que s'ofereix sexualment i no entén les causes.

Més endavant l'Oriol i la Júlia es tornen a trobar i ella li dona les gràcies a l'Oriol per creure-la, tenir paciència, ser comprensiu i ajudar-la.

Preguntes per a la reflexió

A partir del visionat de l'escena i les diferents intervencions es plantegen un seguit de preguntes amb la intenció que serveixin pel debat i la reflexió conjunta.

Tota la informació sobre aquest vídeo a: www.indiscutable.cat

Un vídeo promogut per:

realitzat per:

amb la col·laboració de:

